

فراتر از خبر

چرا ده‌ها هزار نفر از مراکش به اسپانیا هجوم آوردند؟

راديو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش

رئیس دولت محلی سبته گفت که ممکن است در چند روز گذشته شمار افرادی که از مرز عبور کرده‌اند به ۶۰ هزار نفر رسیده باشد

بحران کم‌سابقه در مرز سبته، منطقه خودمختار اسپانیا در شمال آفریقا، که با ورود ده‌ها هزار مهاجر از مراکش و بازگشت گسترده بسیاری از آنان همراه شد، نه‌تنها یک چالش انسانی و امنیتی برای اسپانیا و اتحادیه اروپا به شمار رفت، بلکه موجی از ادعاهای سیاسی و رسانه‌ای را نیز به دنبال داشت.

این بحران چه دلایل و ابعادی داشت؟ واکنش‌ها در دقیقاً چه بود و چه ادعاهایی مطرح شد؟

بازگشت ده‌ها هزار مراکشی از سبته به کشورشان

رسانه‌ها روز شنبه ۱۰ مرداد از انتقال گروه بزرگی از مهاجران مراکشی در منطقه خودمختار سبته در اسپانیا، تحت اسکورت نیروهای پلیس، به سمت گذرگاه مرزی با مراکش خبر دادند.

اسپانیا روز جمعه اعلام کرد که موج گسترده ورود مهاجران به این منطقه تحت حاکمیت خود در شمال آفریقا را معکوس کرده است. وزارت کشور اسپانیا اعلام کرد که از صبح پنجشنبه تاکنون حدود ۵۰ هزار نفر

از مرز عبور کرده‌اند و برآورد کرد که تا عصر جمعه، ۴۸ هزار و ۳۰۰ نفر از آن‌ها به کشورشان بازگشته‌اند.

با این حال، خوان خسوس ویواس، رئیس دولت محلی سبته، گفت که ممکن است در چند روز گذشته شمار افرادی که از مرز عبور کرده‌اند به ۶۰ هزار نفر رسیده باشد.

همچنین نماینده دولت اسپانیا در سبته اعلام کرد که ۵۷ جسد در سمت اسپانیایی مرز پیدا شده است و احتمال دارد شمار قربانیان در سمت مراکش بیشتر باشد. او گفت برخی از افراد غرق شده‌اند و برخی دیگر هنگام تلاش برای بالا رفتن از موج‌شکن نگهدارنده حصار مرزی، زیر فشار جمعیت جان باخته‌اند.

برخی مهاجران مراکشی که روز جمعه به‌طور داوطلبانه به کشورشان بازمی‌گشتند، گفتند گرسنگی و خشونت از دلایل اصلی ترک منطقه تحت حاکمیت اسپانیا در شمال آفریقا بوده است.

رسانه‌ها از مشاهده صدها نفر در حال بازگشت از طریق گذرگاه‌های مرزی و شکاف‌های ایجادشده در حصار مرزی به مراکش خبر دادند و به نقل از برخی از آن‌ها گزارش دادند که مهاجران نتوانسته‌اند در سبته سرپناهی پیدا کنند.

چگونه این موج مهاجرتی به راه افتاد؟

دولت اسپانیا در حال اجرای طرحی برای عفو مهاجرانی است که بدون مجوز اقامت در این کشور زندگی می‌کنند؛ مهاجرانی که بتوانند ثابت کنند دست‌کم پنج ماه در اسپانیا ساکن بوده‌اند و پیش از اول ژانویه ۲۰۲۶ وارد این کشور شده‌اند. بیش از یک میلیون نفر پیش از پایان مهلت ثبت درخواست در پایان ماه گذشته، برای استفاده از این طرح درخواست داده‌اند.

همچنین یک حکم دیوان عالی اسپانیا گفته بود مهاجرانی که از طریق دریا وارد می‌شوند نمی‌توانند بدون بررسی قانونی فوری اخراج شوند.

در این شرایط، برخی مهاجران و قاچاقچیان این حکم را به‌عنوان «باز بودن مرز» در شبکه‌های اجتماعی منتشر کردند و این اطلاعات نادرست به افزایش تلاش‌ها برای عبور کمک کرد.

یکی از مهاجران مراکشی که از طریق مسیر دریایی وارد سبته شده بود به خبرگزاری رویترز گفت پس از انتشار خبر عبور برخی مراکشی‌ها از مرز در شبکه‌های اجتماعی، هزاران نفر به سمت سبته رفتند. او از دیدن خانواده‌ها و کودکان خردسال بدون همراه که قصد مهاجرت غیرقانونی داشتند، ابراز تعجب و ناباوری کرد.

موج‌های مکرر پناهجویان به دو منطقه اسپانیا در شمال آفریقا

پدرو سانچز، نخست‌وزیر اسپانیا، روز جمعه به خبرنگاران گفت که عبور گسترده پناهجویان از مراکش به سمت شهر سبته، «نقض حاکمیت سرزمینی اسپانیا» بوده است.

سانچز که به این منطقه رفته بود، گفت که این شهر «یک شهر اسپانیایی است و آنچه اتفاق افتاد، شایسته شدیدترین اعتراض و قاطعانه‌ترین محکومیت ماست».

سبته شهر ساحلی خودمختار متعلق به اسپانیاست که در شمال آفریقا و کنار مرز مراکش قرار دارد. این منطقه همراه با ملیلا، دیگر شهر خودمختار اسپانیا در شمال مراکش، تنها مرزهای زمینی اتحادیه اروپا با قاره آفریقا هستند. هر یک از این دو شهر حدود ۸۵ هزار نفر جمعیت دارند.

اما این نخستین بار نیست که یکی از این مناطق شاهد افزایش تلاش‌های مهاجران برای عبور از مرز و رسیدن به اروپاست. به عنوان نمونه، در سال ۲۰۱۴ زمانی که چند صد مهاجر آفریقایی تبار تلاش کردند از

طریق مسیر دریایی از مراکش وارد سبته شوند نیروهای مرزبانی اسپانیا برای جلوگیری از ورود آنها از گلوله‌های پلاستیکی، گاز دودزا و تجهیزات ضدشورش استفاده کردند و در جریان این حادثه دست‌کم ۱۵ مهاجر بر اثر غرق شدن جان باختند.

دلیل اصلی چنین موج‌های مهاجرتی، فقر و بیکاری در مراکش است، جایی که خشم عمیق نسبت به خدمات عمومی ضعیف و فقر، اواخر سال گذشته به اعتراضات گسترده‌ای منجر شد، بسیاری از جوانان سال‌ها در انتظار فرصتی برای عبور از مرز هستند تا چشم‌اندازهای بهتری برای زندگی پیدا کنند.

داده‌های رسمی نشان می‌دهد که یک‌چهارم مراکشی‌های بین ۱۵ تا ۲۴ سال، نه در حال تحصیل هستند، نه شاغل‌اند و نه در دوره‌های آموزشی شرکت می‌کنند.

ابعاد بین‌المللی موج اخیر پناهجویان

موج اخیر ورود مهاجران از مراکش به اسپانیا در بستر متفاوتی روی داده و ابعادی بین‌المللی پیدا کرده است.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، روز ۹ مرداد هجوم گسترده مهاجران به سبته را یک «تهاجم» خواند که به گفته او، اگر جمهوری خواهان در انتخابات میان‌دوره‌ای سال ۲۰۲۶ پیروز نشوند، در آمریکا نیز تکرار خواهد شد.

ترامپ که مدت‌هاست از دولت سوسیالیست اسپانیا انتقاد می‌کند، در نشست کابینه خود در اقامتگاه کمپ دیوید تاکید کرد: «آنچه باعث این وضعیت شده، قوانین ضعیف، مدیریت بد، اما قوانین بسیار لیبرال است».

در اروپا نیز احزاب راست‌گرا در سراسر این قاره، این حادثه را ناشی از سیاست‌های نسبتاً آسان‌گیرانه اسپانیا در زمینه مهاجرت دانستند؛ از جمله عفو عمومی که امسال برای صدها هزار مهاجر بدون مجوز اقامت صادر شده است.

اسپانیا برای اعتراض به اظهارات آنتونیو تایانی، وزیر خارجه ایتالیا، سفیر این کشور را احضار کرد. تایانی گفته بود سیاست عفو مهاجران در اسپانیا «قاچاق انسان را تشویق کرده است».

همچنین ایتالیا روز جمعه اعلام کرد که ترتیبات مرزهای آزاد اتحادیه اروپا موسوم به «شنگن» با اسپانیا را به مدت یک ماه به حالت تعلیق درمی‌آورد. با این حال، دولت ایتالیا اعلام کرد که این اقدام شامل شهروندان اسپانیا یا دیگر شهروندان اتحادیه اروپا که به ایتالیا سفر می‌کنند نخواهد شد و در عوض شامل کنترل‌های هدفمند بر اتباع کشورهای خارج از اتحادیه اروپا خواهد بود که از طریق هوا یا دریا از اسپانیا وارد ایتالیا می‌شوند.

جورجیا ملونی، نخست‌وزیر ایتالیا، در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «این یک اقدام فوق‌العاده است که برای حفاظت از امنیت ملی و جلوگیری از پیامدهای احتمالی برای کشور ما اتخاذ شده است».

ادعاهای بدون مدرک

در مجموع، حادثه اخیر موجب انتشار برخی ادعاها نیز شد. دولت اسپانیا این ادعا را که عمداً تلاش کرده که مهاجرت گسترده غیرقانونی به اروپا را تسهیل کند رد و تاکید کرده که گروه‌های تبهکار عامل بحران مرزی بوده‌اند.

ادعای دیگری که بدون مدرک مطرح شد، این بود که مراکش عمداً مرز را باز گذاشته یا برخی کشورهای خارجی پشت این بحران قرار داشته‌اند.

اگرچه در گذشته تنش‌های دیپلماتیک میان اسپانیا و مراکش بر سر سبته و مسئله صحرای غربی وجود داشته، اما برای بحران اخیر هیچ مدرکی درباره دخالت عمدی دولت مراکش یا نقش بازیگران خارجی ارائه نشده است.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

از گوشه و کنار جهان

بایگانی

جهان

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وبسایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.